

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

In illud Matthæi, Venit Iesus in patriam suam, & cæt. Et de inuidia, Sermo
XLVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](#)

non creatori, sed criminis: neque iustis, sed peccatoribus finiuntur elementa. *In consummatione seculi exhibunt angeli.* Parere iustis, nec quisquam dubitet sanctis angelos esse parituros, quibus obsequium suum promittit & Christus: Christi vox est, *Præcinctam me, & ministrabo vobis. Exhibunt angeli Dei & segregabunt malos de medio iustorum.* Portate iusti, portate, immo inducias iusti date, breuis ista mixtura longa separatione pensabitur. *Separabunt malos de medio iustorum, & mittent eos in caminum ignis.* Ecce qui eiiciunt vicinos, qui expellunt hospites: qualem sibi eligunt mansionem: ecce qui sibi hic delicias pauperis fame, pœnis præparant alienis, ibi ignem sibi quantum de exigua voluptate succendunt, *Ibi erit fletus & stridor dentium.* Quam male stridet ibi, qui hic male ridet: & qui nunc malis pauperum gaudet, de bonis pauperum tunc lugebit, quia potuit cum paupere gaudere, sed noluit: vos autem fideles gaudete in domino semper.

In illud Matthæi, Venit Iesus in patriam suam, & cœat. Et de inuidia,

Sermo XLVIII.

Evangelista hodie Iudæorum circa Christum proditurus inuidiam, sic cœpit: *Venit, inquit, Iesus in patriam suam, & docebat eos in synagogis eorum, ita ut mirarentur & dicerent: Vnde huic sapientia & virtus? Nonne hic est fabri filius? Nonne mater eius dicitur Maria? & fratres eius Iacobus, & Ioseph, & Simon, & Iudas: & frōres eius nonne omnes apud nos sunt? unde ergo huic omnia ista?* Non sic nubes cœlum, nox diem, solē caligo, quomodo mentem cœcat, & tenebrat inuidia. Liuor hoc Iudaicus probat, qui Christi sapientiam miratur, virtutes stupet, attollit opera, dicta suscipit,

suscipit, & tamen ne in ipso videatur diuinitas, deitas sentiatur, carnalium parentum nomina commonet, & diuulgat. *Venit, inquit, Iesus in patriam suam.* Nemo miretur, si conditor rerum, cœlorum dominus, Deus omnium, patriam, locumque sortitur, quando se claudit vtero: metitur cunis, vberibus occupat, arctat gremio, dat in vlnas: & vt angustias tollat humanas, humanis se dedit, atque aptauit angustiis. Homo ad te Deus se per ista deponit, te per ista sequitur, per istas te perquirit angustias, ut quem formauit opere, reformet exemplo: quem iudicio repulit, reducat affectu, & in se seruet, quem præter se conspicit deperisse. *Venit, inquit, Iesus in patriam suam,* & docebat eos in synagogis eorum. Non in templo suo, sed in synagogis eorum: synagogæ non poterant eius esse, in quibus se turbæ perfidiæ, non fidei congregabant: in quibus conueniebat inuidiæ populus, non amoris: in quibus considebat consilium malignantium, non bonæ consilium disciplinæ. *Docebat in synagogis eorum,* ita ut mirarentur. Mirabantur indignatione, non gratia: stupebant liuore, non laude: furebant, quia quod sapere non poterant superba subsellia, stans humilitas perducebat, ita ut mirarentur, & dicerent: *Vnde huic hæc sapientia?* Sic dicit qui Deum, ex quo est sapientia: ex quo virtus, ignorat: sic dicit qui Christum nescit esse Dei sapientiam, Dei esse virtutem. *Vnde sit sapientia,* Salomon probat: qui cum regni apicem parvulus suscepisset, ut creditum sibi populum regeret virtute, non fastu: sapientia, non tumore, corde non vertice, à Deo sapientiam voluit, poposcit, accepit. *Vnde huic hæc sapientia, & virtus?* Virtutem quæ dat oculos, quos natura non dedit, quæ auditum reddit debilitate conclusum, quæ in mutis sui soluit vincula sermonis, quæ claudos reducit

L 3 ad

ad cursum, quæ animas apud inferos iam deuinctas propria redire cogit ad corpora, à Deo esse, nisi salutis inuidus non negaret: at Iudæi sciebant Christi opera diuinæ virtutis esse, non esse possibilitatis humanæ, sed liuoris nubilum, malitiæ fumus, vi-
sum spectantium caligabant, ne lumen Christi, ne tempus Euangelij peruiderent dicendo: *Nonne hic est fabri filius?* Dicebant, hic est fabri filius, sed cuius fabri filius, nō dicebāt: dicebāt fabri filius, ut arte vili ars lateret authoris: & deitatis nomen, fabrike nomen absconderent. Christus erat fabri filius, sed illius, qui mundi fabricam fecit non malleo, sed præcepro: qui elementorum membra non ingenio, sed iusso-
ne compegit: qui massam faculi authoritate, non car-
bone constauit: qui solem non terreno igne, sed su-
perno calore succendit: qui lunam, tenebras, no-
ctem formauit, & tempora, qui stellas variata luce distinxit: qui cuncta fecit ex nihilo, & fecit ô homo tibi, ut opificem operis estimatione pensares. Sed tu Iudæe huius fabri filium noras, cui pro tantis bene-
ficiis repensare vicem deberes in filium: hinc est, quod non accipis futura, quia de presentibus existis ingratus. *Nonne hic est fabri filius?* *Nonne mater eius dicitur Maria?* Iterum Iudæe matris nomen clamas, occultas patris: patrem dicas, nomen non dicas: fabru dicis, opus non dicas. Iudæe decipiunt te ista, non decipiunt credituros. *Nonne mater eius dicitur Ma-
ria?* & fratres eius Jacobus, & Joseph, & Simon, &
Judas, & sorores eius nonne omnes apud nos sunt? Si ma-
ter, si fratres, si sorores apud vos sunt, pater ubi est?
Vobiscū non est, quia Deus odit fictos, inuidos deserit, declinat ingratos, sibi non sinit crudelēs & impios commorari. *Et fratres eius & sorores eius, nonne omnes apud nos sumus?* Callidè fratres ingeris, ostētas sorores, ut numeroso

numeroſo partu ſanctæ matris virginitas lateat, obscuretur integritas, & ſentiatur de filio totum quod humanum eſt, nihil diuinum. Iudæe quoſ dicitis fratres & ſorores Christi, Cleophæ ſororis Mariæ filij ſunt, non Mariæ: & fratrum & ſororum, filios, fratres nuncupat & diuina lex, & humana cognatio. Ergo Christi fratres fecit non matris virginitas, quæ permansit virgo post partum, ſed materteræ eius fecit propinquitatis affertio. Beata Maria, ſi alios filios habuiffet, à Christo mater in ipſo crucis tempore, in articulo ipſo mortis non diſcipulo traderetur, non commendaretur extraneo. Inuidia de cœlo ab- *Eſa. 14.*
iecit angelum, de Paradiso excludit hominem: Ipsiſ *Gen. 3.*
primum contaminauit terras germano ſanguine: Ipsiſ *Gen. 4.*
germanos compulit venundare germanum: Ipsiſ *Gen. 37.*
Moyſen fugauit, Aaron in fratris excitauit injuriam: Ma- *Exod. 2.*
riam maculauit liuore germani: ac ne multis, quod pauet mens, quod viſus tremit, quod auditus non capit, iſum Christi attendit & peruenit ad ſanguinem. Inuidia omnibus malis peior, quos coeperit, liberari nequeunt: quos vulnerauerit, ad curam non veniunt, non redeunt ad ſalutem. Inuidia delictorum venenum, criminum virus, peccatorum mater, origo vitiorum: hanc qui non viderit, bona videt: hanc qui nescierit, mala nescit: hanc qui fugerit, uit. Inuidia vitari fuga potest, non potest ſuperari conſictu. Sed iam quid Dominus responderit, audiamus: *Non eſt Propheta ſine honore, niſi in patria ſua Ioan. 2.*
& in domo ſua. Christus quidem venit in patriam ſuam, & in domum ſuam, quia ſcriptum eſt, In ſua ve-
nit, & ſui cum non receperunt. Verū dicendo:
Non eſt Propheta ſine honore, niſi in patria ſua & in domo ſua. Docet, quia inter ſuos poſſe morsus eſt, aduſtio eſt: inter ciues eminere proximos, proximorum

vrit gloriam: propinqui propinquu si honorem de-
beant, computant seruitutem. *Et non fecit, inquit, ibi
virtutes multas propter incredulitatē illorum.* Non fit ibi
virtus vbi incredulitas non meretur. Et si mercedem
cūm sanat, non exigit Christus: indignatur tamen
dum pro honore sibi fertur iniuria, qui est super om-
nia Deus benedictus & gloriosus in sācula sāculo-
rum, Amen.

---

*De eisdem secundum Marcum,
Sermo X L I X.*

Mattib. 6. **Psal. 88.** **Q**uotiens humana dominum sanctus Euangelista sustinuisse, aut egisse commemorat, totiens carnalium sensus tota velut fluctuum commotione conturbat: imbecilles namque mentes nesciunt dominici corporis audire, discernere & dispensare mysteria: sicut hodierna lectio monstrat, quæ dicit: *Egressus inde Iesus, abiit in patriam suam.* Egredietur unde, quò ingreditur, qui nullo cōtinetur, nullo cōcluditur loco? ad quam patriam vadit, orbē qui fecit & possidet vniuersum? dicente Propheta: *Tui sunt cœli, & tua est terra: orbem terrarum, & plenitudinem eius tu fundasti.* Verùm non sibi per se, sed per te tibi egreditur & ingreditur Christus, donec te intromittat expulsum, exulem reuocet, reducat & reportet eieclum. *Abiit ergo Iesus in patriam suam.* Non vt suam sibi, sed vt tuam tibi quam Adam perdi-derat, patriam redonaret. *Abiit in patriam suam.* Si natus, quomodo non homo? si homo, quomo-
do non ciuis? si ciuis, esse illi patriam quis miretur? Sed hic humanitatis modus, non diuinitatis ordo est quem fatetur: quia qui est, & qui erat ante sācula Deus noster, parens noster, nouissima voluit esse per sācula: vt quos potestate fecerat, pietate sal-
uaret,